

สารจากอธิการบดี

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ นับได้ว่าเป็นวารสารที่มีคุณภาพด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนาจนได้รับการยอมรับในระดับชาติ คือมีฐานข้อมูลปรากฏในศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI (Thai-Journal Citation Index Centre) บทความวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนี้ ถือว่าเป็นข้อมูลทางวิชาการของมหาวิทยาลัยที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม และการประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

สิ่งที่พึงตระหนักและพัฒนาควบคู่ไปกับวิชาการคือความมีศีลธรรมและจรรยาบรรณของความเป็นนักวิชาการแบบพุทธ กล่าวคือต้องมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอย่างละเอียดถึงแหล่งปฐมภูมิ เคารพกฎกติกา และสิทธิของบุคคลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรายงานผลการวิจัยและข้อที่ค้นพบตามความเป็นจริงในเชิงสร้างสรรค์ วิชาปรัชญาวิจารณ์อยู่บนฐานข้อมูลและหลักแห่งเหตุผลที่สำคัญนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาพึงปลูกศรัทธามั่นคงในพระพุทธศาสนา สร้างสรรค์งานเพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาประเทศชาติ และเกิดพลูโตซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

ขออนุโมทนาที่ทีมงานจัดทำวารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ ที่ได้ช่วยกันผลิตผลงานวิชาการแก่สังคม สร้างองค์ความรู้บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ให้ชาวโลกได้ศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางสืบไป

(พระพรหมบัณฑิต)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทบรรณาธิการ

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ฉบับสุดท้ายแห่งปีฉบับนี้เป็นปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือนกันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นผลงานจากบทความวิชาการและบทความวิจัยที่ได้รับคัดเลือกและผ่านการตรวจประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิมาตั้งแต่ต้นปี จวบจนกระทั่งสู่วาระการตีพิมพ์ในฉบับนี้ นับได้ว่ากองบรรณาธิการได้พยายามปรับปรุงและพัฒนางานด้านการดำเนินการคัดเลือกบทความให้มีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเน้นงานเขียนที่มีคุณภาพและสามารถที่จะนำผลงานที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ไปสู่การพัฒนาคนในสังคมและประเทศชาติต่อไปได้ อย่างไรก็ตามบทความที่วารสารได้นำมาตีพิมพ์นั้นยังคงเอกลักษณ์ของความเป็นวารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ ได้แก่บทความทุกบทความที่ได้พิจารณาถ้อยแถลงจากผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องมีเนื้อหาที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของวารสาร นั่นก็คือเป็นบทความที่เกี่ยวกับสาขาวิชาพระพุทธศาสนา และสาขาวิชาปรัชญา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องหรือบทความที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับพระพุทธศาสนาหรือปรัชญา โดยบทความวิชาการและบทความวิจัยที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารประจำฉบับนี้สามารถจัดเป็นกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ได้แก่**กลุ่มพระพุทธศาสนาในคัมภีร์** ได้แก่บทความของสมิทธิพล เนตรนิมิตร เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ชาดกในเชิงสหวิทยาการ” เป็นงานวิจัยที่นำเสนอคุณค่า ความสำคัญ พัฒนาการ และปรากฏการณ์ทางสังคมในคัมภีร์พระพุทธศาสนาอันได้แก่ชาดกเชิงสหวิทยาการ

กลุ่มที่ ๒ ได้แก่**กลุ่มพระพุทธศาสนาแนวประยุกต์** เช่นบทความของพระมหาวิมาหาปัญญา เรื่อง “ทฤษฎีเชิงพุทธเพื่อการใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์” บทความดังกล่าวได้นำเสนอแนวทางปฏิบัติสำหรับการใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์ตามหลักพระพุทธศาสนาไว้อย่างน่าสนใจ งานเขียนของฉวีธีร์ ศรีดี เรื่อง “โครงการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ของสังคมตามแนวพระพุทธศาสนาโดยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในเขตภาคกลาง” งานเขียนนี้ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ของสังคมโดยการมีส่วนร่วมของคณะสงฆ์ใน ๔ จังหวัดภาคกลาง ประกอบไปด้วย จังหวัดสิงห์บุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี และปราจีนบุรี

บทความของพระมหานิกธ ปรัดสังข์ เรื่อง “การรักษาศีล ๕ กับการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน กรณีศึกษาหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในจังหวัดขอนแก่น” เป็นงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนควรมุ่งการส่งเสริมพัฒนาและปลูกฝังให้เกิดครอบครัวตัวอย่างและชุมชนหมู่บ้านต้นแบบ โดยให้เน้นให้สมาชิกขององค์กรปฏิบัติตามหลักการรักษาศีล ๕ ตามแนวการใช้ชีวิตประจำวันให้มีความเป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในการเข้าวัดและรักษาศีล ๕

งานเขียนในลักษณะเชิงประยุกต์ด้านพระพุทธศาสนากับหลักจิตวิทยาอีกเรื่องที่น่าสนใจก็คืองานเขียนของพระครูภาวนาวิธานุสิฐ เรื่อง “กระบวนการให้คำปรึกษาเชิงพุทธจิตวิทยา” ที่ผู้เขียนพยายามชี้ให้เห็นว่าหลักการให้การปรึกษาเชิงพุทธจิตวิทยานั้น สามารถพิจารณาได้จากเทคนิคการให้คำปรึกษาของพระพุทธเจ้า นอกจากนี้ยังมีงานเขียนแนวประยุกต์อีกหลายเรื่องที่น่าสนใจได้แก่งานเขียนของพระมหาเพ็ญภาค จิตมโน (พราหมณ์ชื่น) เรื่อง “การแก้ปัญหาที่เกิดจากความโลภในการบริโภคตามหลักพระพุทธศาสนา” และงานเขียนของอิทธิชัย นัยชิต เรื่อง “แนวทางการบริหารงานในกองพันทหารสื่อสารที่ ๑๐๑ กรมทหารสื่อสารที่ ๑ ตามหลักพระพุทธศาสนา”

กลุ่มที่ ๓ ได้แก่**กลุ่มพระพุทธศาสนแนวบูรณาการ** ได้แก่งานเขียนของ DINH THI XUAN TRANG เรื่อง “UPĀDĀNA AND LIBERATION: INTEGRATED PATH TO LIBERATION FROM IT AND HOW TO APPLY INTEGRATED PATH FOR PRACTICE IN PRESENT SOCIETY” งานเขียนที่มุ่งศึกษา “อุปาทาน” และ “การหลุดพ้น” โดยการวิเคราะห์เส้นทางบูรณาการของการหลุดพ้นจากอุปาทานและวิธีการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

กลุ่มที่ ๔ ได้แก่**กลุ่มงานวิจัยทางปรัชญา** ได้แก่งานเขียนของเนาวรัตน์ พันธวิไล เรื่อง “การวิเคราะห์วิธีตอบปัญหาอุกโตโกฏฐิ (ปัญหาสองเงื่อน) ในทัศนะของพุทธปรัชญา” ซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์วิธีการตอบปัญหาอุกโตโกฏฐิตามหลักพุทธปรัชญาไว้อย่างน่าสนใจ นอกจากนี้ยังมีงานเขียนของ วิจิตร คดเกี้ยว เรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์มรรคมืองค์ ๘ ในพุทธปรัชญาเถรวาทกับภาวะสมดุลของระบบนิเวศ” โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงหลักที่จะนำมาใช้เพื่อการรักษาภาวะสมดุลของระบบนิเวศ คือ มรรคมืองค์ ๘ ในพุทธปรัชญาเถรวาท งานเขียนแนวนี้นล้วนเป็นแหล่งการศึกษาด้านพุทธปรัชญาไว้อย่างน่าสนใจ

งานเขียนของกัญญภักดิ์ แมกกี เรื่อง “ความหลากหลายทางเพศตามทัศนะทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพและพุทธปรัชญาเถรวาท” ที่ได้วิเคราะห์แนวทางการปรับคุณภาพของ พฤติกรรมที่มีความหลากหลายทางเพศ ตามทัศนะทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพและพุทธปรัชญาเถรวาท ในขณะเดียวกันก็มีอีกงานเขียนหนึ่งที่ได้พูดถึง “การพัฒนาบุคลิกภาพตามพุทธปรัชญา” ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของสร้อยญา วิรัชชวาที เป็นงานศึกษาแนวคิดบุคลิกภาพตามทัศนะพุทธปรัชญา และแนวคิดพุทธปรัชญาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ งานเขียนทั้งสองชิ้นนี้บังเอิญอยู่ในฉบับเดียวกันจึงทำให้เกิดความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่าการวิเคราะห์ทางด้านพุทธปรัชญานั้นมีความน่าสนใจเพียงไร

นอกจากนี้ยังมีงานเขียนที่น่าสนใจของรัชดา ลาภใหญ่ เรื่อง “ปาฐกถาธรรมของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตโต) : อุดมการณ์ ความเชื่อในสังคม และความจริงในพระพุทธศาสนา” ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอการวิเคราะห์อุดมการณ์ที่ปรากฏในปาฐกถาธรรมของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตโต) โดยตีความผ่านความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาและอุดมการณ์หรือชุดความคิดที่แฝงอยู่เบื้องหลังตามหลักวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ เป็นงานเขียนทางวิชาการที่น่าสนใจอีกเช่นกัน

ปิดท้ายด้วยบทวิจารณ์หนังสือของแม่ชีกฤษณา รักษาโณม “เรื่องการต่อสู้ของภิกษุณีสงฆ์เถรวาท : จากศรีลังกาสู่ไทย เขียนโดย กุลวีร์ ประภาพรพิพัฒน์” ประเด็นของการวิจารณ์งานดังกล่าวอยู่ที่การอธิบายความเกี่ยวกับคำว่า “ปวัตตินี” ซึ่งผู้อ่านจะได้เห็นวิธีการแย้งความเห็นในเชิงวิชาการของบทวิจารณ์นี้อย่างมีเหตุมีผลพร้อมหลักฐานที่สนับสนุนอย่างน่าสนใจ